

מה בדרך

לע"נ הגה"צ רבי שכנא בן רבי

חיים קולרצקי זצוק"ל
הנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 217 פרשת תרומה תשפ"ד

בבא קמא קח-קיד

דף קח רמי בר חמא מסתפק באופן שטען טענת גנב ונשבע וטען אח"כ טענת אבד ובאו עדים שהיתה בידו בשעה שנשבע שנגנבה, והודה שהיתה בידו בשעה שנשבע נאבדה, האם הממון שמחייבו כפל הוא פוטר מחומש או שהשבועה האחרונה לא חייבה כפל וא"כ יתחייב חומש, ורבה הוכיח ממה ששינוי שתבע אחד בשוק היכן שוריי שגנבת יאמר לו לא גנבתי והשביעו ואמר אמן והעדים מעידים שהוא גנבו משלם כפל ואם הודה מעצמו משלם קרן חומש ואשם, והרי העדים מחייבים כפל ורק בהודה מעצמו משלם חומש ואם הודה אחר עדים פטור מחומש, ולכאורה נאמר שכיוון שהשבועה לא חייבה אותו כפל היא תחייב אותו חומש א"כ מוכח שהממון שמחייבו כפל פוטר מחומש.

רבינא מסתפק כשיש חומש וכפל בשני אנשים והיינו באופן שמסר שורו לשני בני אדם וטענו שנגנב ואחד מהם נשבע ואח"כ הודה ובאו עדים על השני האם נאמר שהתורה הקפידה שאדם אחד לא יתחייב כפל וחומש אך בשני אנשים יתכן שאחד ישלם כפל והשני חומש, או שנאמר שהתורה אמרה שממון אחד לא מחייב כפל וחומש אפילו בשני אנשים, ונשאר בתיקו.

רב פפא מסתפק כשיש שני חומשים או שני כפל באדם אחד והיינו באופן שטען אבד ונשבע והודה ואח"כ טען שוב אבד ונשבע והודה או שטען שנגנב ונשבע ובאו עדים ואח"כ טען שוב שנגנב ובאו עדים האם התורה אמרה שממון אחד לא מחייב שני צורות ממון וכאן זה צורת ממון אחת, או שהתורה אמרה שלא ישלם שני ממונות על ממון אחד ולא ישלם פעמיים חומש ולא פעמיים כפל, ויש להוכיח מדברי רבא שלמד מהפסוק **וחמישיתו יוסף עליו** שהתורה רבתה חמישיות הרבה על קרן אחת.

במקרה שהבעלים תבעו את השומר ונשבע ושילם ואח"כ הוכר הגנב לאביי הכפל הולך לבעלים כיון שהוא הטריחו להטיל עליו שבועה, ולרבא הכפל הולך לשומר שהוא קנה את הכפל במה ששילם, ונחלקו איך לדייק במה ששינוי המפקיד אצל חבירו בהמה או כלים ונגנבו או אבדו והשומר שילם ולא רצה להשבע שהרי שומר חנם נפטר בשבועה אם נמצא הגנב הוא משלם כפל ואם טבח ומכר ומשלם ד' וה' ומשלם לשומר ואם נשבע ולא רצה לשלם ונמצא הגנב משלם כפל לבעלים ואם טבח ומכר ומשלם ד' וה' לבעלים, ומדייק אביי מהרישא שהשומר קנה כפל רק בשילם ולא רצה להשבע **עמוד ב** ואם הוא נשבע אף ששילם אח"כ השומר לא קנה את הכפל, ורבא מדייק מהסיפא שכתוב נשבע ולא רצה לשלם לא קנה את הכפל משמע שאם שילם אף שנשבע לפני כן הוא כן קנה את הכפל, ואביי יבאר שכתוב נשבע ולא רצה לשלם קודם השבועה אלא שילם רק אחר השבועה הכפל הולך לבעלים, ורבא יבאר ברישא שילם ולא רצה להשבע הכוונה שלא רצה לעמוד בשבועתו והגנב ישלם את הכפל לשומר.

אם תבעוהו הבעלים וכפר והביאו עדים שהוא אצלו האם נפטר הגנב בהודאתו לשומר רבא אומר שאם נשבע באמת שנאנס פטור הגנב בהודאתו לשומר ואם נשבע לשקר לא נפטר, ומסתפק רבא אם עמד להשבע לשקר אך לא הניחו לו להשבע ונשאר בתיקו, רב כהנא שנה כך את ספקו של רבא ורב טביומי שנה שרבא הסתפק סתם בנשבע לשקר.

ורבא מסתפק באופן שתבעו הבעלים את הגנב והודה וכשתבעו השומר הוא כפר והביא עדים האם נפטר הגנב בהודאתו לבעלים או שיכול השומר לומר כיון שנטלתם דמים הסתלקתם מכאן או שהם יאמרו כמו שאתה שמרת עבורנו כך אנחנו טרחנו אחר הגנב נקה את חלקנו ולקח אתה את שלך, ונשאר בתיקו.

אם נגנבה באונס והוכר הגנב לאביי בשומר חנם יכול לעשות עמו דין לשלם או להשבע ובשומר שכר יעשה עמו דין ולא ישבע, ולרבא בין שומר חנם בין שומר שכר יעשה עמו דין ולא ישבע, ולכאורה דברי רבא הם לא כרב הונא בר אבין שאומר בהוכר הגנב באונס ששומר חנם רצה נשבע רצה עושה עמו דין ושומר שכר עושה עמו דין ולא ישבע, ורבא יאמר שרב הונא דיבר כשקדם ונשבע, אך יש לדחות שכתוב רצה עושה דין רצה נשבע, ויש לומר שהכוונה רצה עומד בשבועתו רצה עושה דין שמשלם, ורבה זוטרי הסתפק כך אם נגנבה באונס והחזירו גנב לבית שומר והיא מתה בפשיעה האם נאמר שכלתה שמירתו כיון שהיא נגנבה באונס או שכיון שהיא חזרה היא חזרה לשמירתו, ונשאר בתיקו.

משנה אם המפקיד תובע היכן פקדוני ואמר השומר אבד והשביעו יאמר אמן ויש עדים שאכלו משלם קרן ואם הודה מעצמו משלם קרן

חומש ואשם ואם תבע היכן פקדוני ואמר לו השומר נגנב והשביעו יאמר אמן ויש עדים שהוא גנבו משלם כפל ואם הודה מעצמו משלם קרן חומש ואשם. מי שגזל את אביו ונשבע לו ומת אביו ישלם קרן חומש ואשם לבניו או אחיו ואם אינו רוצה או שאין לו לשלם הוא ילוה ובעלי חובות יפרעו מהנכסים, מי שהדיר בנו ואמר קונם אם אתה נהנה משלי אם מת ירשנו,

דף קט ואם האב הדיר בחיי ומותי אם מת לא ירשנו, ובאופן זה כשהוא חייב לאביו ישלם לבניו או אחיו ואם אין לו לאכול ילוה והבעלי חובות יפרעו מהנכסים. **גמרא** רב יוסף אומר שגם כשאינו מוצא יורש לאביו ישלם לארנקי של צדקה, ורב פפא אומר שכשהוא מחזיר יאמר זה גזל אבי, ולכאורה נאמר שהוא ימחל לעצמו שהרי שנינו לעיל מחל על הקרן ולא על החומש א"כ זה ניתן למחילה, ואמר ר' יוחנן שזה תלוי במחלוקת ר' יוסי הגלילי ור"ע שנחלקו בפסוק **ואם אין לאיש גואל** וכי יש אדם שאין לו גואלים אלא מדובר כשגזל את הגר ונשבע לו ושמע שהגר מת והעלה את אשמו וכספו לירושלים ופגש את אותו גר והוא הסכים לזקוף את הגזילה למלוה ומת לר' יוסי הגלילי הוא זכה במה שבידו ולר"ע אין לו תקנה עד שיוציא מתחת ידו, וא"כ לר' יוסי הגלילי יכול למחול גם לעצמו וגם לאחרים ולר"ע אין יכול למחול לא לעצמו ולא לאחרים, ובאמת לר' יוסי הגלילי גם כשלא יזקוף הגר את המלוה יפטר מלהשיב, אלא כתבו זקפו במלוה לחדש שאף בזה חלק ר"ע, ורב ששת מקשה שר' יוסי הגלילי יחדשו שלעצמו מועיל מחילה וכ"ש שלאחרים מועיל מחילה ולר"ע יחדשו שלאחרים לא מועיל מחילה וכ"ש לעצמו, אלא אומר רב ששת שגם משנתינו שלא מועיל מחילה וגם המשנה שמועיל מחילה זה כר' יוסי הגלילי והוא סבר שרק לאחרים מועיל מחילה אך לא לעצמו, ובאמת בגזל הגר מה שזכה במה שבידו זה רק בגלל שהגר זקף לו במלוה, ורבא אומר שהכל כדעת ר"ע ורק לעצמו לא מועיל מחילה אך לאחרים מועיל מחילה **עמוד ב** ולרבא לר' יוסי הגלילי גם לעצמו מועיל מחילה ומה שהתורה אמרה שבגזל הגר משלם מדובר כשגזל את הגר ונשבע לו ומת הגר והודה לאחר מיתה שבשעה שהוא הודה קנאו השם וזיכה לכהנים.

רבינא מסתפק באופן שגזל גיורת האם כתוב בתורה **איש** ולא אשה או שנאמר שזה דין הפסוקים, ורב אהרן הוכיח לרבינא ששינוי בכרייתא על הפסוק **ואם אין לאיש** וא"כ דוקא איש אשה מנין, אך כתוב **האשם המושב** יש כאן שנים ומה שכתוב **איש** לומר שכאיש יש לחזור עליו אם יש לו גואלים אך על גר קטן אין צורך לחזור אם יש לו גואלים.

שנו בכרייתא בפסוק **לה' לכהן** שקנאו השם ונתנו לכהן שבאותו משמר ואין לומר שיתן לכל כהן שירצה שכתוב **מלבד איך הכיפורים אשר יכפר בו עליו** והיינו לאותו כהן שמכפר שהוא במשמר שעובד.

שנו בכרייתא שכשהגזולן כהן לא יאמר הואיל וזה לכהנים והוא אצלי ישאר שלי וזה ק"ו שאם אני זוכה בשל אחרים אזכה בשלי, ור' נתן אמר ק"ו בלשון אחר שאם בדבר שאין לו חלק עד שיכנס לרשותו זה בא לרשותו, דבר שיש לו חלק בו קודם שנכנס לרשותו ודאי שכשהוא ברשותו אין אחר יכול להוציא ממנו, אך יש לפרוך שבדבר שאין לו בו חלק כמו שלו אין חלק בו כך אין לאחרים חלק בו, אך בגזל כמו שיש לו חלק כך יש לאחרים חלק, אלא הגזילה יוצאת מיודו ומתחלקת לכל אחיו הכהנים, אך קשה שכתוב בפסוק **איש את קדשיו לו יהיו**, יש לומר שמדובר בכהן טמא, אך קשה שא"כ מדוע כתוב שיש לו חלק בו הרי אין לו חלק, אלא יש ללמוד גזירה שוה **לכהן לכהן** משה אחוזה ששינוי בפסוק **אחוזתו** ובא ללמד לשדה שיוצאת לכהנים ביובל וקודם גאלה כהן אחד א"כ הוא יכול לומר שכיוון שממילא ביובל זה יוצא לכהנים א"כ כשהיא תחת ידי זה ישאר אצלי ואם אני זוכה בשל אחרים ק"ו שאזכה בשלי, אלא לומדים מהפסוק **כשדה החרם לכהן תהיה אחוזתו**, דוקא אחוזה שלו וזו לא שלו אלא יוצאת מתחת ידו ומתחלקת לכל הכהנים.

שנו בכרייתא שכהן יכול לבא בכל עת שירצה להקריב קרבנותיו שכתוב **ובא בכל אות נפשו ושרת ועבודתו ועורו** שלו שכתוב **ואיש את קדשיו לו יהיו** ואם הוא בעל מום הכהן שבאותו משמר עובד ועבודתה ועורה שלו,

דף קי אם היה זקן או חולה נותנה לכל כהן שירצה אך עבודתה ועורה של אנשי משמר ולכאורה באיזה זקן מדובר אם הוא יכול לעבוד א"כ עבודתה ועורה ישאר שלו ואם אינו יכול לעבוד איך הוא יכול למנות שליח לקבל את העבודה והעור, ורב פפא אומר שמדובר שהוא יכול לעשות עבודה בדוחק ולכן הוא יכול לשלוח שעבדו שע"י הדחק היא

עבודה אך אכילה שע"י הדחק אינה אכילה שזה אכילה גסה ולא יכול לעשות שליח לכן העבודה והעור יהיה של אנשי משמר.

רב ששת אומר שבמקרה שהכהן טמא בקרבן ציבור הוא יכול לתת למי שירצה ועבודתה ועורה של אנשי משמר, ולכאורה אם מדובר שיש טהורים במשמר א"כ הטמאים לא יכולים לעבוד ואם אין טהורים מדוע עבודתה ועורה לאנשי משמר הרי הם טמאים ואינם יכולים לאכול, ורבא אומר שמדובר שיש בעלי מומים טהורים במשמר והם יכולים לאכול.

רב אשי אומר שכהן גדול אונן יכול לתת למי שירצה ועבודתה ועורה לאנשי משמר, ולכאורה מה חידש רב אשי הרי שנינו שכהן גדול מקריב אונן ואינו אוכל ואינו חולק לאכול בערב, ויש לומר שהיינו אומרים שהתורה חסה על הכהן גדול שיעבוד אך לא שיעשה שליח, קמ"ל שהוא יכול לעשות שליח.

משנה מי שגזל את הגר ונשבע לו ישלם קרן וחומש לכהנים והאשם למזבח, שכתוב **ואם אין לאיש גואל להשיב האשם אלי האשם מושב לה' לכהן מלבד איל הכיפורים אשר יכפר בו עליו** ואם העלה את הכסף והאשם ומת הכסף ינתן לבניו והאשם ירעה עד שיסתאב וימכר ודמיו יפלו לנדבה, אם נתן את הכסף לאנשי משמר ומת היוורשים לא יכולים להוציא מידם שכתוב **איש אשר יתן לכהן לו יהיה**, אם נתן את הכסף ליהויריב ואת האשם לידעיה יצא, ואם נתן את האשם ליהויריב ואת הכסף לידעיה אם האשם עוד קיים יקריבוהו בני ידעיה ואם כבר הוקרב וחזר ויביא אשם אחר שמי שמביא את הגזל קודם האשם יצא אך אם הביא את אשמו קודם שהביא את גזילו לא יצא אם נתן את הקרן ולא נתן את החומש אינו מעכב. **גמרא** שנו בברייתא שאשם זה קרן המושב זה חומש ואין לומר שהכוונה לאיל ולא כדברי רבא שאמר שאם החזיר את גזל הגר בלילה לא יצא, וכן אם החזירו לחצאים לא יצא שהתורה יקראה לו אשם אך כיון שכתוב **אח"כ מלבד איל הכיפורים** א"כ מה שכתוב קודם אשם הכוונה לקרן, ובברייתא אחרת שנינו שניתן לומר שאשם זה חומש ולהוציא מדברי המשנה שאם נתן קרן בלי חומש יצא שחומש לא מעכב, וא"כ בא הפסוק לומר שחומש מעכב, קמ"ל שקודם נאמר **והשיב את אשמו בראשו וחמישתו** והיינו שהאשם זה קרן, ובברייתא אחרת שנינו שאשם זה קרן ומושב זה חומש ומדובר בגזל הגר, ואין לומר שמושב זה כפל ומדובר בגניבת הגר שכתוב **אח"כ והשיב את אשמו בראשו וחמישתו** ומדובר בממון שמשתלם לבדו שזה קרן.

רבא סובר שאם השיב קרן בלילה או לחצאין לא יצא שזה נקרא אשם, עוד אמר רבא שאם אין שוה פרוטה לכל כהן וכהן ורבא מסתפק כשאין בו **האשם המושב** שיהיה השבה לכל כהן וכהן ורבא מסתפק כשאין בו למשמרת יהויריב **עמוד ב** אך יש בו למשמרת ידעיה, ולכאורה איך מדובר אם נאמר שהוא נתן לידעיה במשמרתם פשוט שמועיל שהרי יש בו אלא שהוא נתן לידעיה במשמרת יהויריב האם אומרים כיוון שזה לא משמרתם א"כ אינו כלום שזה לא ראוי ליהויריב א"כ מלכתחילה זה אמר להגיע לידעיה, ונשאר בתיקון.

רבא מסתפק אם הכהנים יכולים לחלק גזל הגר כנגד גזל הגר שזה נקרא **אשם** וכמו שבאשם נאמר שאין חולקים אשם כנגד אשם א"כ לא יחלקו גזל כנגד גזל, או שזה ממון וניתן לחלק חלק כנגד חלק, אח"כ פשט רבא שזה נקרא אשם ואין לחלק, ורב אחא בר רבא שנה להדיא שרבא אמר שכהנים לא חולקים גזל הגר כנגד גזל הגר שהתורה קראה לזה **אשם**.

רבא מסתפק האם הכהנים נחשבים כיוורשים בגזל הגר או שהם כמקבלי מתנה, ונ"מ כשגזל חמץ מהגר ועבר עליו הפסח שאם הם כיוורשים מה שירש הוא מוריש ואם הם כמקבלי מתנה א"כ הם לא יקבלו שהרי התורה אמרה שיקבלו מתנה וכאן אינו כלום שזה כעפר, ור' זעירא סובר שודאי אם נאמר שהם כמקבלי מתנה ודאי זה כמונח לפנייהם והספק הוא כשקביל עשר בהמות בגזל הגר אם מחויב להפריש מהם מעשר או לא שאם הם כיוורשים א"כ ודאי חייבים במעשר בהמה ואם הם כמקבלי מתנה א"כ נאמר שהלוקח ושניתן לו במתנה פטור מעשר בהמה, ויש להוכיח ממה שנינו שניתנו לאהרן ובניו כ"ד מתנות בהונה וזה כתוב בדרך כלל ופרט וכלל וברית מלח, והמקיימים כאילו קיים כלל ופרט וכלל וברית מלח, ויש עשר מתנות במקדש שהם: חטאת בהמה ופריט וכלל וברית מלח, אשם תלוי, זבחי שלמי ציבור, לוג שמן של מצורע, מותר העומר ושתי הלחם, לחם הפנים ושיירי מנחות, ארבע כיוורשים שהם: בכור, ביכורים והמורם מהתורה ואילו נזיר ועורות קדשים, ויש עשר בגבולים שהם: תרומה תרומת מעשר וחלה, ראשית הגז, מתנות, פדיון הבן, פדיון פטר חמור, שדה אחוזה, ושדה חרמים, גזל הגר, א"כ כתוב להדיא שגזל הגר כלול במתנות וא"כ הכהנים נחשבים בו כמקבלי מתנה.

שנינו במשנה שאם האב מת ועדיין לא הביא אשם אין היוורשים מוציאים מאנשי משמר, ואמר אביו שמוכת מזה שכסף מכפר מחצה שאם לא כן נאמר שיחזירו ליוורשים כי הרי לא נתן על דעת שלא יהיה

לו כפרה, אך קשה שגם בחטאת שמתו בעליה נאמר שתצא לחולין שלא הפרישה על דעת שהוא ימות, ויש לומר שיש הלכה שחטאת שמתו בעליה הולכת למיתה, וכן לא קשה מאשם שמתו בעליו שיצא לחולין שלא הפריש על דעת שהוא ימות, כי יש הלכה שכל שבחטאת מתה באשם רועה, אך קשה שיבמה שנפלה לפני מוכה שחין לא תצטרך חליצה שהיא לא קידשה עצמה על דעת כן.

דף קיא ויש לומר שאנו עדים שהתוצאה להתחתן עם הראשון על צד ספק שאולי תיפול לפני האת ליבום כדברי ר"ל שטוב לאשה לשבת בשני גופים מלשבת בודד כאלמנה.

שנו בברייתא שלדעת ר' יהודה אם נתן אשם ליהויריב וכסף לידעיה יחזור הכסף אצל האשם, ולחכמים יחזיר האשם אצל הכסף, ולא מדובר שנתן אשם ליהויריב במשמרתם וכסף לידעיה במשמרתם שאז לכו"ע כל משמרת זכתה בשלה ורבא מבאר שמדובר שנתן את האשם ליהויריב במשמרת יהויריב ואת הכסף לידעיה במשמרת יהויריב, וסובר ר' יהודה שכיון שידעיה לקחה שלא במשמרתם קונסים אותה לכן יחזיר את הכסף אצל האשם, וחכמים סוברים שיהויריב עשו שלא כדין שקבלו אשם לפני כסף לכן קונסים אותם שיחזור האשם אצל הכסף.

שנו בברייתא שרבי אמר שלדברי ר' יהודה אם בני יהויריב קדמו והקריבו את האשם יחזור ויביא אשם אחר ובני ידעיה יקריבוהו וזכו בני יהויריב במה שבידם, ולכאורה קשה למה הוא ראוי הרי הוא אשם פסול ורבא מבאר שהם זכו בעורו.

שנו בברייתא שרבי אמר שלדברי ר' יהודה אם קיים האשם יחזיר את האשם אצל הכסף, ולכאורה ר' יהודה אמר להדיא שיחזיר את האשם אצל הכסף, ויש לומר שמדובר שבני משמרת יהויריב יצאו ולא תבעו והחידוש הוא שהם מחלו לבני ידעיה, ובברייתא נוספת שנינו שרבי אמר שלר' יהודה אם קיים האשם יחזיר את הכסף אצל האשם, ולכאורה מה חידש רבי הרי כן אמר ר' יהודה להדיא, ויש לומר שמדובר שיצאו משמרות יהויריב וידעיה ולא תבעו ולא אומרים שהם מחלו אחד לשני, קמ"ל שכיוון שהם לא תבעו א"כ יחזירו לראשונים.

בגזל הגר מחזיר קודם את הכסף אמר רבא שלומדים את זה מהפסוק **האשם המושב לה' לכהן מלבד איל הכיפורים** משמע שהכסף ראשון, ותלמיד אחד הקשה שא"כ מה שכתוב **במוספים מלבד עולת הבוקר** א"כ המוספים בתחילה והרי שנינו שלא יהיה דבר קודם לתמיד של שחר שכתוב **וערך עליה העולה** ואמר רבא שהעולה עולה ראשונה אמר רבא אני לומד ממה שכתוב **אשר יכפר בו עליו** משמע שעדיין לא כיפר. **שנו בברייתא** לגבי מעילה שאם הביא אשם בלי מעילה או מעילה בלי האשם לא יצא שכתוב **באיל האשם ונסלח לו** ואם הביא אשם ללא המעילה לא יצא שכתוב **באיל האשם** שבא האשם כבר, ואין לומר שכמו שאשם ומעילה מעכבים גם חומש יעכב שכתוב **באיל האשם ונסלח לו** שרק איל ואשם מעכבים בהקדש ולא החומש, ולומדים הקדש מהדיוט שכמו שהאשם שכתוב בגזל הגר היינו הקרן של הגזל כך בהקדש האשם הוא הקרן ולומדים הדיוט מהקדש שכמו שבהקדש אין החומש מעכב כך בהדיוט אין החומש מעכב.

פרק הגזול ומאכיל

עמוד ב משנה מי שגזל והאכיל את בניו או שהניח לפנייהם הם פטורים מלשלם ואם זה דבר עם אחריות הם חייבים להחזירו. **גמרא** רב חסדא אומר שאם גזל ולא התיאשו הבעלים ובה אחר ואכלו ממנו יכול לגבות מהראשון או מהשני שכל עוד שלא התיאשו הבעלים זה ברשותם, ולכאורה משנתנו אומרת שבהאכיל את בניו הם פטורים ומוכח שלא כרב חסדא, ורב חסדא יבאר שהמשנה דברה אחר יאוש.

רמי בר חמא מוכיח מדברי המשנה שאם הניח לפני בניו פטורים מלשלם שרשות הירוש היא כרשות הלוקח, ורבא דוחה שרשות יורש אינה כרשות לוקח והמשנה דברה כשאכלום אך לכאורה יש להוכיח ממה שכתוב בסופו שבדברי שיש בו אחריות הם חייבים משמע שברישא מדובר כשהגזילה קיימת, ורבא מבאר שהכוונה במשנה שאם האב הניח להם אחריות נכסים הם חייבים, אך קשה שרבי אמר לבנו ר' שמעון שלא רק דבר שיש בו אחריות אלא אפילו פרה שחורש בה וחמור שהוא מחמר אחריו הוא צריך להחזיר מפני כבוד אביהם, ורבא אמר כשאמות ר' אושעיא יצא לקראתי שבארתי את המשנה כמו הברייתא שהוא שנה הגזול ומאכיל את בניו פטורים מלשלם ואם הניח לפנייהם אם הגזילה קיימת הם חייבים ואם אינה קיימת פטורים, ואם הניח להם אחריות נכסים הם חייבים לשלם.

לכאורה שנינו בברייתא שבאין הגזילה קיימת פטורים ומוכח שלא כרב חסדא, ורב חסדא יבאר שהברייתא מדברת אחר יאוש.

לכאורה מדברי הברייתא שבגזילה קיימת חייבים מוכח שלא כרמי בר חמא ורמי בר חמא יבאר שהברייתא דברה לפני יאוש.

דף קיב רב אדא בר אהבה שנה את דברי רמי בר חמא על הדין שאם האב הניח מעות של ריבית אף שהם יודעים שהם של ריבית אינם חייבים להחזיר, והוכיח מזה רמי בר חמא שרשות יורש זה כרשות לוקח, ורבא דחה שבאמת רשות יורש זה לא כרשות לוקח ולגבי ריבית

יש גזירת הכתוב אל תקח מאתו נשך ותרביית שיש להחזיר לו כדי שיחיה
עמך ורק למלוה צותה התורה אך לבני לא צותה התורה להחזיר, מי
ששנה את דברי רמי על ריבית כ"ש שיש ללמוד לגבי גזול ומאכיל
בדברי רמי בר חמא, אך מי ששנה את דברי רמי בר חמא על הגזול
ימאכיל יש לומר שלגבי ריבית גם רמי בר חמא ילמד כדברי רבא שזה
גזירת הכתוב.

שנו בברייתא שהגזול ומאכיל את בניו הם פטורים מלשלם ואם הניח
לפניהם גדולים חייבים וקטנים פטורים ואם אמרו הגדולים אין אנו
יודעים את החשבונות שהיו לאבינו עמך הם פטורים, ויש להקשות
האם בגלל שאינם יודעים זה סיבה לפטרם, ומבאר רבא שאם אמרו
הגדולים יודעים אנו את החשבונות שאבינו חיב אתך ולא נשאר כלל
חוב הם פטורים ובברייתא אחרת שנינו שאם גזל והאכיל את בניו הם
פטורים ואם הניח לפניהם והם אכלו בין גדולים בין קטנים חייבים, ויש
להקשות מדוע קטנים חייבים הרי זה לא חמור יותר מקטן שהזיק
שפטור ורב פפא מבאר שיש לפרש שאם הניח לפניהם ועדיין לא
אכלום בין גדולים בין קטנים חייבים.

רבא אומר שאם הניח האב פרה שאולה יכולים בניו להשתמש בה כל
ימי שאלתה ואם מתה אינם חייבים באונסיה ואם חשבו שהיא של
אביהם ושחטו ואכלוה משלמים כערך בשר בזול ואם הניח האב
אחריות נכסים הם חייבים, ויש שפירש שזה הולך על הרישא שפטורים
באונס אך כשיש אחריות חייבים, ויש שפירש שזה הולך על סבורים
שזה של אביהם ואכלוה שאם יש אחריות ישלמו את דמיה ומי ששנה
את זה על הרישא כ"ש על הסיפא ולא כרב פפא שאין אחריות על חיוב
אונס ומי ששנה על הסיפא ברישא לגבי אונס אין אחריות כדעת רב
פפא שאם היתה לו פרה גנובה וטבחה בשבת חייב שחיוב הגניבה הוא
קודם איסור שבת, אך אם הפרה היתה שאולה לו וטבחה בשבת פטור
שאיסור הגניבה של השואל מגיע עם חיוב מיתה.

הברייתא לומדת מהפסוק **והשיב את הגזילה אשר גזל** שאם היא כעין
שגזל יחזיר ואם אחד גזל והאכיל את בניו הם פטורים ואם הניח
לפניהם בין גדולים בין קטנים חייבים ואמרו בשם סומכוס שרק
הגדולים חייבים וקטנים פטורים,

בן חמיו של רב ירמיה טרק את הדלתות של בית אביו בפני רב ירמיה
יבא לרב אבין ואמר רב אבין שבן חמיו צודק שזה שלו אמר לו רב
ירמיה שיש לו עדים שהוא החזיק בחיי האב אמר רב אבין וכי מקבלים
עדים **עמוד ב** שלא בפני בעל דין אמר רב ירמיה ששנינו שבדבר בעין
בין גדולים בין קטנים חייבים, אמר רב אבין סומכוס חולק אמר רב
ירמיה וכי נאספו כולם לפסוק כסומכוס להפקיע ממני, ובינתיים
התגלגל הענין לפני ר' אבהו והוא אמר האם לא שמעתם את דברי רב
יוסף בר חמא בשם ר' אושעיא שאם תינוק תקף בעבדיו או שירד לשדה
חבירו ואמר שלי הוא שלא אומרים נמתין עד שיגדל אלא מוציאים
ממנו מיד וכשיגדל יביא עדים ונראה אז, ויש לחלק ששם הוא לא מגיע
מצד חזקת אבותיו ואילו כאן הוא מגיע מצד חזקת אבותיו.

רב אשי אמר בשם ר' שבתאי שמקבלים עדים שלא בפני בעל דין ור'
יוחנן שאל וכי מקבלים עדים שלא בפני בעל דין, ור' יוסי בר חנינא
קבל מר' יוחנן שניתן להעמיד שהיה חולה או שעדיין היו חולים או
שהם בקשו ללכת למדינת הים ושלחו לו ולא בא.

רב יהודה אמר בשם שמואל שמקבלים עדים שלא בפני בעל דין ואמר
מר עוקבא שמואל פירש לו שמדובר שפתחו לו בדינו ולא בא אך אם
לא פתחו את דינו יכול לומר שהוא רוצה ללכת לב"ד הגדול, אך קשה
לפ"ז שגם אחר שפתחו לו יוכל לומר אלך לב"ד הגדול, ואמר רבנא
שיכול לטעון כך רק כשמביא אגרת מב"ד הגדול ששלחו לב"ד כאן.

יעת רב שמקיימים את השטר אף שלא בפני בע"ד ולר' יוחנן לא
מקיימים שלא בפני בע"ד ואמר רב ששת לר' יוסי בן ר' אבהו אבאר
לך את טעמו של ר' יוחנן שכתוב **והועד בבעליו**, ולא מקיימים את
השטר אף שלא בפני בע"ד ואפילו עומד וצווה ואם אמר תנו לי זמן
שאלך ואני יריע את השטר נותנים לו ואם בא בא ואם לא בא מחכים
שני וחמישי ושני ואם לא בא כותבים עליו שטר נידוי לצ' יום ובל' יום
הראשונים לא יורדים לנכסיו שאנו אומרים שהוא טורח על המעות
ללוות ובל' האמצעיים לא יורדים שאומרים שיתכן שלא מצא ללוות
יביתיים הוא מוכר נכסיו ובל' יום האחרונים לא יורדים שאומרים
שהקונה טורח עבור מעות ואח"כ אם לא בא כותבים שטר שירד
המלוה לנכסיו וכל זה במלוה אך בפקדון שאמור להיות אצלו יורדים מיד
לנכסיו ורק על קרקע כותבים שטר אדרכתא אך למטלטלין לא כותבים
שמא בינתיים המלוה ישמוט ממטלטליו וכשיבא הלזה להרע את
השטר לא ימצאו ממה לגבות בחזרה, ואם יש למלוה קרקעות כן
כותבים לגבות מטלטלין, אך להלכה לא כותבים כלל אדרכתא על
מטלטלין שאף שיש קרקעות למלוה יש לחשוש שהקרקע תכסיף
וכשכותבים אדרכתא מודיעים לו, ודוקא כשהוא קרוב אך אם הוא
רחוק לא כותבים ואם יש לו קרובים או שיש שיירות אף כשהוא רחוק

משהים י"ב חדשים ואז כותבים, כמו שרבינא חיכה למר אחא י"ב
חדש עד שהשיירות הלכו וחזרו מבי חוזאי אך אין לדמות לשם שהם
היו אלימים שגם אם היה מגיע שטר אדרכתא לדיהם קשה להוציא
מהם אך כאן לא מחכים אלא הולך שליח הב"ד יום ג' וד' ויבוא ביום
ה' לדין.

רבינא אומר שמאמינים לשליח הב"ד כמו שניים שאינו משקר בב"ד
אך רק לנידוי אך לשטר נידוי כיון שיש בו הפסד ממון לתת זוו לסופר
לא מאמינים לו.

רבינא אומר שנותנים זמן על פי אשה או שכניו וכל זה כשאנו בעיר
דף קיג אך כשהוא בעיר לא שיתכן שלא הודיעו לו שהם חושבים
שמצאו שליח הב"ד והוא אמר לו, והם נאמנים רק כשדרכו לא עוברת
על הב"ד אך אם דרכו עוברת ליד הב"ד לא מאמינים להם שיאמרו לו
כיוון שהם חושבים שב"ד אמרו לו, והם נאמנים רק כשבא אותו יום
אך אם לא בא באותו יום אינם נאמנים שהם שוכחים.

רבא אומר שאם ב"ד כתבו על אדם שטר נידוי בגלל שלא בא לב"ד לא
קורעים אותו עד שבא ממש לב"ד וכן אם כתבו שטר שאינו ציית דינא
לא קורעים אותו עד שמציית ממש לב"ד אך להלכה מיד כשאומר
אשמע לב"ד קורעים את השטר הזה.

רב חסדא אומר שקובעים זמן שני וחמישי ושני וקובעים זמן אחר זמן
מיום ב' לה'.

רב אסי הגיע לבית רב כהנא וראה שאשה אחת הוזמנה לדין בבוקר
ובאותו ערב כתבו עליה שטר נידוי אמר לרב כהנא אינך סובר כרב
חסדא שכותבים זמן ב' ה' וב' אמרו לו שזה דוקא באיש שהוא אנוס
ואינו שכיח בעיר אך אשה שמצויה בעיר ולא באה היא מורדת.

רב יהודה אומר שלא נותנים זמן בימי ניסן או תשרי ולא בערב יו"ט
ולא בערב שבת אך מניסן לאחרי ימי ניסן או מתשרי לאחרי ימי תשרי
כותבים אך לא קובעים מערב שבת לערב שבת כי הוא טרוד בהכנות
לשבת.

ר"נ אומר שלא נותנים זמן לבני כלה בכלה ולא לבאי לשמוע הלכות
הרגל ברגל, וכשבאו בעלי דינים בימי כלה לתבוע אמר להם ר"נ וכי
בשבילכם נאספו כולם אך בזמנינו שיש רמאים חוששים וקוראים להם
ברגל.

המשנה אומרת שבדבר שיש בו אחריות חייבים לשלם ורבי שנה לר"ש
בנו שאין הכוונה אחריות ממש אלא אפילו פרה שחורש בה או חמור
והוא מחמר אחריו חייבים להחזיר מפני כבוד אביהם, ורב כהנא שאל
את רב מה הדין במטה שהוא מיסב עליה או שולחן והוא אוכל עליו
אמר רב תן לחכם ויחכם עוד שזה כפרה וחמור.

משנה לא פורטים מעות מתיבת המוכסין או מכיס של הגבאים ולא
לוקחים מהם צדקה אך יכול לקחת מביתו או מהשוק. גמרא אם חייב
למוכס יכול לתת לו דינר והוא נותן לו את השאר.

יש להקשות מה החסרון במוכס הרי שמואל אומר שדינא דמלכותא
דינא דהמוכס לוקח כדין, ורב חנינא בר כהנא אמר בשם שמואל
שמדובר במוכס שאין לו קצבה, ואצל ר' ינאי ביארו שמדובר במוכס
שעמד מאליו, ויש ששנו את דבריהם על המשנה שאין ללבוש כלאים
אפילו על עשרה בגדים להבריא את המכס ומשנה זו היא לא כר"ע
ששנו בברייתא שאסור להבריא את המכס, ור"ש אמר בשם ר"ע
שמותר להבריא את המכס, ולכאורה קשה שאמנם לענין כלאים נחלקו
ת"ק ור"ש אם דבר שאינו מתכוון מותר או אסור אך איך מותר להבריא
את המכס הרי שמואל אומר שדינא דמלכותא דינא, ושמואל מעמיד
במוכס שאין לו קצבה, ור' ינאי מעמיד במוכס שעומד מאליו, ויש
ששנו את דבריהם על הברייתא שנודרים להורגים ולחרמים ומוכסים
שדבר זה של תרומה או של בית המלך אף שזה לא תרומה או של בית
המלך, ולכאורה איך שייך לשקר למוכסים הרי שמואל אמר שדינא
דמלכותא דינא, ושמואל ביאר שמדובר במוכס שאין לו קצבה, ור' ינאי
מבאר שמדובר במוכס שעומד מאליו, ורב אשי מעמיד במוכס כנעני
ששנינו שאם ישראל וכנעני אנס באו לדין אם ניתן לזכותו בדיני ישראל
זכה ואמרו לו כך דיננו ואם יכול לזכותו בדיני כנענים אמר לו כך
דינכם, ואם לא לר' ישמעאל ניתן לבא עליו בעקיפין, ולר"ע לא באים
עליו בעקיפין מפני קידוש ה', ומשמע שגם לר"ע כשאין חילול ה' ניתן
לבא עליו בעקיפין.

יש להקשות וכי מותר לגזול לעכו"ם הרי שנינו שר"ש אמר שר"ע דרש
כשבא מזפירין, מנין שגזול כנעני אסור שכתוב **אחרי נמכר גאולה תהיה**
לו, **עמוד ב** שלא ימשכנו ויצא, ואין לומר שיגלום לשלם יותר משווי
שכתוב **וחשב עם קנהו** שידקדק עם הקונה, רב יוסף מחלק שזה מדובר
בגר תושב אך כנעני מותר לגזול, ואביי מקשה ששניהם כתובים במקום
אחד ששנינו לא לך אלא לגר שכתוב **לגר** ולא לגר צדק אלא לגר תושב
שכתוב **לגר תושב**, **משפחת גר** זה עכו"ם ומה שכתוב או לעקר הכוונה
לנמכר לעכו"ם עצמה, ורבא מחלק שגזול עכו"ם אסור אך הפקעת
הלוואתו מותרת, ואביי מקשה וכי עבד עברי זה הפקעת הלוואתו ורבא
מבאר שעבד עברי גופו קנוי.

רב ביבי בר גידל אומר בשם ר"ש חסידא שגזל כנעני אסור ואבדתו מותרת, בגזל למד רב הונא מנין שגזל כנעני אסור שכתוב **ואכלת את כל העמים אשר ה' אלוקיך נתן לך** כשהם מסורים בידך אך אינו נתן לך כשאננם מסורים בידך, ואבדתו מותרת שכתוב **לכל אבדת אחיך שרק לאחיך תחזיר ולא לעכו"ם**, ואין לומר שזה רק כשלא בא לידו אך בשבא לידו יצטרך להחזיר לעכו"ם שרבינא למד **מומצאתה** שכבר בא לידו, ר' פנחס בן יאיר אומר שכשיש חילול ה' גם אבדתו אסורה.

שמואל סובר שטעות עכו"ם מותרת ששמואל קנה מכותי מזרק זהב בחזקת שהוא נחושת בד' זוז והבליע לו זוז אחד, ורב כהנא קנה מכותי מאה ועשרים חביות כאילו הן מאה וגם הבליע לו זוז אחד ואמר הכותי דאה שאני סומך עליך, ורבינא קנה יחד עם כותי דקל לבקעו ואמר למשרתו שיקדים ויקח מצד העיקר שהוא עבה שהכותי מחשב את המנין.

רב אשי הלך בדרך וראה בפרדס זמורת גפן שתלויים בה אשכולות יאמר למשרתו ראה אם הם של כותי תיקח ואם הן של ישראל אל תקח ישמע כותי אחד שהיה שם ושאל אותו וכי מותר לקחת את של כותי אמר רב אשי שהכותי מקבל דמים ואילו הישראל לא מקבל דמים.

רבא מוכיח כדברי שמואל שדינא דמלכותא דינא ממה שהמלכות קוצצת דקלים ובונה מהם גשרים ואנו עוברים עליהם, ואביי דוחה שזה מטעם שבעליהם התיאשו, אמר רבא שלולא שדינא דמלכותא דינא לא היו מתיאשים שהרי הבונים לא עשו כדברי המלך שאומר שיקחו מכל הבקעה בשוה ואילו הם לקחו משדה אחת אלא ששליח המלך הוא כמו המלך ואינו טורח והם הפסידו לעצמם שהיה להם לקחת דמים בשוה מכל בני הבקעה.

רבא אומר ששותף שנמצא בגורן ובאו מהמלכות לגבות יגבו ממנו יאח"כ יקח מהשותפים האחרים ודוקא שותף אך אריס ממילא מוציא את אריסותו מכל הגורן.

רבא אומר שכן יעיר יוכל לשעבד את חבירו עבור מסי המלך ודוקא מס אכילת פירות הקרקע וכן כסף גולגולת שנה זו, אך של שנה שעברה כיוון שהמלך התפייס אינו גובה יותר ממנו.

עוד אמר רבא שעכו"ם שמזבלים קרקע בבהמותיהם בתוך התחום אסור לקחת מהם כיוון שבהמות העיר מעורבות עם בהמתם אך חוץ לתחום מותר, ורבינא אומר שאם הבעלים רודפים אחריהם אסור גם חוץ לתחום.

רבא או רב הונא הכריזו שהעולים לא"י והיורדים לכבל ידעו שאם ישראל יודע עדות לכותי ולא תבעו אך הוא הולך מעצמו להעיד בדין הכותים משמתים אותו כיוון שהכותים מוציאים ממון,

דף קיד על פי עד אחד ודוקא אחד אסור אך שניים מותרים ובאחד אסור יק בדין שהוא בכפר אבל בדין השלטון הם גם יודעים שמוציאים רק בשבועה.

רב אשי אומר שכשהיו אצל רב הונא שאלו באדם חשוב סומכים עליו בשניים לא יעיד כיוון שהם יוציאו ממון על פיו או שכיון שהוא אדם חשוב הוא לא יוכל להשתמש ויכול להעיד ונשאר בתיקו.

רב אשי אומר שישאל שמכר שדה לעכו"ם במצר של חבירו מנדים אותו ואין לומר שזה מטעם דין בר מצרא שהרי במוכר או קונה לעכו"ם לא נאמר דין בר מצרא, אלא הטעם הוא שהוא אומר לו הרבצת אריה על מיצרי ומנדים אותו עד שיקבל את כל האונס שבא לו בגללו.

משנה אם נטלו מוכסים את חמורו ונתנו לו חמור אחר וכן אם נטלו לסטים את כסותו ונתנו לו כסות אחר זה שלו מפני שהבעלים מתיאשים מהם. מי שמציל מנהר או גייס או לסטים אם התיאשו הבעלים מהחפץ הוא שלו וכן נחיל דבורים אם התיאשו הוא שלו, אמר ר' יוחנן בן ברוקה שאשה או קטן נאמנים לומר מכאן יצא נחיל זה ויכול ללכת בשדה חבירו ולהציל את נחילו ואם הזיק משלם מה שהזיק אך לא יקוץ את סוכתו כדי לתת את הדמים, ור' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה אומר שיכול לקוץ ולתת את דמיו. **גמרא** אם לקח מהמוכסים חזיר לבעלים הראשונים שיאוש לכד לא קונה ובא לידו מתחילה באיסור, יש דעה שאם בא להחזיר יחזיר לבעלים הראשונים שיאוש לכד קונה אלא שיכול להחמיר על עצמו שאינו רוצה להשתמש בממון אחרים.

רב אשי אומר שהמשנה דברה בלסטים עכו"ם אך בלסטים ישראל אין מתיאש שאומר מחר אקחהו לדין, ורב יוסף אומר שמסתבר להיפך שעכו"ם שדנים בגאווה וזרוע אין מתיאש אך בישראל שרק אומרים להחזיר הוא מתיאש, אלא יש לומר חילוק זה בסיפא שבמציל מעכו"ם ילסטים אם התיאשו הבעלים מהם זה שלו ומשמע שסתמא אינם מתיאשים וזה דוקא בעכו"ם שדנים בגאווה אך בישראל שרק אומרים הוא מתיאש.

שנינו במסכת כלים שעורות של בעה"ב טמאים ע"י מחשבה אך בשל עבדן לא מועיל מחשבה ובשל גזלן לא מועיל מחשבה ובשל גנב מועיל מחשבה, ור"ש אומר להיפך של גזלן טמאים במחשבה ושל גנב אין טמאים במחשבה שלא התיאשו מהם הבעלים, ואומר עולא שנחלקו בסתם אך בידוע לכו"ע המחשבה מועילה שיאוש קונה ורבה סובר שנחלקו גם בידוע שהתיאשו, ואמר אביי לרבה שלא יחלוק על עולא

ששנינו כמותו במשנתנו לפי שלא התיאשו משמע שאם התיאשו זה שלו אמר לו רבה אני שונה לפי שאין יאוש לבעלים, ויש להקשות ממשנתנו שנטלו מוכסים ולסטים ואם משנתנו כרבנן קשה מגזלן ואם המשנה כר"ש קשה מגנב, ולעולא מובן כי ניתן לבאר את המשנה בידוע ולכו"ע, אך לרבה שנהלקו גם בידוע א"כ המשנה לא כאף דעה, ויש לבאר שמדובר בלסטים מזוין וכר"ש אך לפ"ז זה בדיוק כמו גזלן ויש לומר שיש שני צורות של גזלן, ויש להקשות ששנינו שגנב גזלן ואנס מועיל מה שהקדישו ותרמו ועישרו, ולרבנן קשה מגזלן ולר"ש קשה מגנב, ועולא יכול להעמיד שמדובר בידוע שהיה יאוש אך לרבה קשה שהרי נחלקו גם בידוע, וניתן לבאר שמדובר בלסטים מזוין וכר"ש ואמנם כבר שנו גזלן אלא שיש ב' צורות של גזלן, ועוד י"ל שמשנתנו כרבי שסובר שגנב כגזלן, **עמוד ב** ופוסקים שגנב כגזלן של ר"ש, שהסתפקו אם רבי אמר שגנב כגזלן של רבנן ואינו קונה או שהוא כגזלן של ר"ש וקונה, ויש להוכיח ממשנתנו שכתוב שיש יאוש בגנב וגזלן וקשה לרבנן ולר"ש, ואם רבי סבר שגנב כגזלן של ר"ש וקונה א"כ המשנה כרבי, אך יש לדחות שהמשנה כר"ש וגנב מדובר בלסטים מזוין וכתבו שני צורות של גזלן, ורצו להוכיח מהמשנה שמועיל הקדש ותרומה ומעשרות של גנב גזלן ואנס ולרבנן קשה מגזלן שאינו קונה ולר"ש קשה מגנב אלא זה כרבי, וא"כ רבי סבר שגנב כגזלן של ר"ש, ויש לדחות שמדובר בלסטים מזוין וכר"ש וכתבו שני צורות של גזלן, ויש להוכיח ממה שרבי שנה לבנו ר"ש על המשנה לעיל שפרה חורשת וחמור שמחמר אחריו היתומים מחזירים מפני כבוד אביהם משמע שרק מפני כבוד אביהם ולולא כן לא מחזירים כיון שיאוש קונה וא"כ רבי סבר שגנב כגזלן של ר"ש.

המשנה מוסיפה וכן נחיל של דבורים והחידוש הוא שאף שזה רק קנין דרבנן וא"כ מתיאש גם בסתמא, קמ"ל שרק אם התיאשו קנה ואם לא התיאשו לא קנה.

ר' יוחנן אמר שאשה וקטן נאמנים בנחיל, ולכאורה קשה שאינם בני עדות כלל ורב יהודה בשם שמואל מבאר שהבעלים רדפו אחריהם ואשה וקטן מסיחים לפי תומם שהנחיל יצא מכאן.

רב אשי אמר שמסיח לפי תומו מועיל רק לעדות אשה ורבינא הקשה לו שגם בנחיל של דבורים מועיל הנאמנות של אשה וקטן רק במסיח לפי תומו, ויש לומר שבנחיל זה מועיל כי זה רק קנין דרבנן, אך יש להוכיח שזה מועיל גם בדאורייתא שרב יהודה אמר בשם שמואל שהיה מעשה באדם שהסיח לפי תומו שכשהיה קטן הרכיבו אביו על כתפיו והוציאו מבית הספר והפשיטוהו והטבילוהו לאכול תרומה לערב, ור' חנינא סיים שהוא אמר שחבריו בדלים ממנו וקראוהו יוחנן אוכל חלות ורבי העלהו לכהונה על פי דבריו, ויש לומר שמדובר שם לתרומה דרבנן, אך יש להוכיח שרב דימי אמר שרב חנא קרטיגנא או רב אחא קרטיגנא ספרו שבא מעשה לפני ריב"ל ויש אומרים לפני רבי שתינוק הסיח לפי תומו שהוא נשבה עם אמו לביין עכו"ם וכשיצא לשאוב מים היתה דעתו עליה וכן כשיצא ללקוט עצים דעתו היתה עליה ורבי התירה לכהונה על פיו, ויש לדחות שבשבויה הקילו.

ר' **ישמעאל** בן ר' יוחנן בן ברוקה אומר שיש תנאי ב"ד שאדם יכול לרדת לשדה חבירו ולקוץ סוכתו להציל נחילו ויטול את דמי הסוכה מתוך דמי הנחיל, וכן יש תנאי ב"ד שאדם ישפוך יינו להציל דבש של חבירו ויטול דמי היין מתוך דמי הדבש, וכן תנאי ב"ד שאדם יפרק את עציו ויטען עליו את הפשתן של חבירו ויטול דמי העצים מתוך דמי הפשתן שעל מנת כן הנחיל יהושע את הארץ.

משנה מי שמכיר את כליו או ספריו אצל אחר ויצא עליו בעיר שם שהוא גנב ישבע הלוקח כמה נתן על זה ויטול ואם אין עליו שם גניבה אין לו כח לתבוע שניתן לומר שהוא מכר לאחר ואותו אחר מכרן לזה. **גמרא** לכאורה גם כשיצא שם גניבה נחשוש שהוא מכרם והקונה הזה הוא שמוציא שם גניבה, רב יהודה ביאר בשם רב שמדובר שבאו אנשים לביתו והוא הפגין כלילה ואמר נגנבו כלים, אך קשה שנאמר שמצא עילה כדי שיפארו אצלו, ורב כהנא מסיים בשם רב שמדובר שיש מחתרת חתורה בביתו ויצאו מביתו אנשים שלנו שם עם חבילות של כלים על כתפיהם וכל העם אומרים נגנבו כליו של פלוני, אך קשה שאולי היו רק כלים אך לא ספרים ור' חייא בר אבא אמר בשם ר' יוחנן שאומרים שראו גם ספרים אך לכאורה יש לחשוש שהיו קטנים והוא תובע גדולים, אמר ר' יוסי בן ר' חנינא שהוא טוען ספר פלוני ופלוני, אך קשה שאולי הם לקחו ישנים והוא תובע חדשים, אמר רב שמדובר שאומרים הללו כליו וספריו של פלוני, אך קשה שרב אמר שבא במחתרת ונטל כלים ויצא פטור כי קנאם בדמים, יש לומר שרק במחתרת הוא פטור כי הוא מסר עצמו למיתה אך הללו שיצאו מביתו לא מסרו עצמם על הגניבה, ורבא סובר שמשנתנו דברה רק בבעה"ב שעשו למכור כליו אך אם אינו עשוי למכור כליו אין טענה שהוא מכר.